

registrator@naturvardsverket.se

Begäran om yttrande om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) gällande Ylitornio kommuns delgeneralplan för vindkraftsparken Kummunmaa - Repojänkkä, Finland

Er beteckning: NV-25-04270.

Bakgrundsinformation

Miljöcentralen i Finland har underrättat Sverige om planer på en vindkraftspark i den finska kommunen Ylitornio, cirka 12 kilometer från svenska gränsen. Naturvårdsverket har tidigare översänt en underrättelse enligt konventionen och nu kommer en underrättelse om Ylitornio kommuns delgeneralplan för vindkraftsparken Kummunmaa – Repojänkkä.

Bolaget, Winda Energy Oy planerar att etablera en vindkraftspark inom områdena Kummunmaa och Repojänkkä i Ylitornio kommun. För att kunna genomföra projektet måste Ylitornio kommun besluta om en delgeneralplan.

Planeringsförfarandet för den delgeneralplan som krävs kommer att genomföras som en separat process parallellt med MKB-förfarandet.

Projektområdet är beläget cirka 20 kilometer sydost om Ylitornio tätort, i anslutning till kommunens södra gräns. Den närmast belägna delen av projektområdet är lokaliserad cirka 12 kilometer öster om den svenska gränsen, 24 kilometer sydost om Övertorneå tätort, cirka 19 kilometer öster om byn Hedenäset samt cirka 12,5 kilometer nordost om den svenska byn Korpikylä. Den föreslagna planen och projektet ligger öster om planen för Harjunkorpi som Finland tidigare har underrättat Sverige om.

Projektet omfattar som mest 22 vindkraftverk med en enskild effekt om 7–10 megawatt (MW) och en totalhöjd uppgående till maximalt 350 meter. Den sammanlagda effekten för projektet beräknas till högst 220 megawatt (MW). Projektområdet för vindkraftverken omfattar en yta om cirka 1 820 hektar.

Enligt Esbokonventionens protokoll om strategiska miljöbedömningar, ska ett land inom vilket det planeras ett projekt som kan förorsaka betydande miljöpåverkan i ett annat land (upphovspart), underrätta det berörda landet (utsatt part) om detta och erbjuda det landet att delta i proceduren för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning.

Om Sverige begär att få delta i miljöbedömningen sänds den kommande miljökonsekvensbeskrivningen på samråd till Sverige i enlighet med Esbokonventionens artikel 10.

Länsstyrelsen bereds nu tillfälle att lämna synpunkter på om delgeneralplanen kan antas medföra betydande miljökonsekvenser för Sverige och om Sverige i så fall bör delta i processen med att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning samt lämna synpunkter på de potentiella gränsöverskridande effekter som planen och projektet kan antas medföra.

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att Sverige fortsatt ska medverka i processen med miljökonsekvensbedömningen.

Det finns risk för att den planerade vindkraftsparken kan medföra betydande miljöpåverkan på utpekade kulturmiljövärden och landskapsbilden på den svenska sidan gränsen. Världsarvet Struves meridianbåge kan komma att beröras då en av mätpunkterna med världsarvsstatus, Perävaara, ligger drygt 20 kilometer från den planerade vindkraftsparken.

Vindkraftsparken kan även påverka riksintresset för friluftslivet negativt i närliggande delar av svenska Tornedalen. Naturmiljön på svenska sidan kan även påverkas negativt enligt länsstyrelsens yttrande nedan.

Länsstyrelsens yttrande

Kulturmiljö

Vindkraftsparkens visuella påverkan

De närmsta riksintressena för kulturmiljövården, på den svenska sidan gränsen, är riksintresset Tornedalen samt riksintresset Isovaara. Viktiga uttryck för riksintresset Tornedalen är karaktäristiska *radbyar*, varav flera har medeltida ursprung och odlingsmarkerna, intill älven och på suveränitetsholmarna, är öppna och småskaliga med lador, diken, odlingsrösen och åkerholmar. Byarna Hedenäset och Korpikylä är viktiga värdekärnor inom riksintresset och odlingslandskapet är till sin karaktär känsligt för förändringar. Även världsarvet Struves meridianbåge kan komma att beröras då en av mätpunkterna med världsarvsstatus, Perävaara, ligger drygt 20 kilometer från den planerade vindkraftsparken.

För världsarvet Struves meridianbåge behöver det tas fram en separat Heritage Impact Assessment (HIA) som visar och bedömer konsekvenserna för världsarvet.

Torne-Muonioälvdal är utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken där bland annat stillhet/tystnad och låg ljudnivå samt en tilltalande landskapsbild (tilltalande perspektiv och utblick över landskap och vatten m.m.) ingår i motiveringen till utpekandet av riksintresset för friluftslivet.

Vid bedömningen av projektets visuella konsekvenser för landskapet och kulturmiljön bör siktområdesanalyser och fotomontage tas fram. Dessa bör göras på olika avstånd från den planerade vindkraftsparken och vid olika årstider (t.ex. vinter, vår, sommar) samt i både dagsljusförhållanden och i mörker för att kunna visa och bedöma påverkan på utpekade kulturmiljövården på den svenska sidan av gränsen.

Kumulativa effekter

I närområdet till den planerade vindkraftsparken finns vindkraftsprojekt som redan är i drift, under byggnad eller i olika planeringsskeden inom ca 30 kilometers radie från planområdet Kummunmaa-Repojänskä. Om alla eller flera av de planerade vindparkerna får byggas, inklusive redan befintliga vindkraftsprojekt, kommer det att innebära en stor kumulativ påverkan på landskapsbilden och utpekade kulturmiljöer även på den svenska

sidan av älven. De kumulativa effekterna behöver redovisas och bedömas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Naturmiljövärden

Den planerade vindkraftparken kan påverka miljön i Sverige på följande sätt.

Fåglar

Fåglar från den svenska sidan kan skadas eller dödas av vindkraftverken. Men i detta fall är bedömer vi att den planerade vindkraftparken inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på fågelpopulationerna i Sverige eftersom fåglar i det aktuella området normalt flyttar i nord-sydlig riktning (snarare än öst-västlig) genom inlandet till och från havskusten. Påverkan på enskilda fågelarters populationer går dock inte att utesluta eftersom det finns fågelarter som har stora revir och flyger över stora områden.

Samtliga fågelarter är fridlysta både enligt svensk lagstiftning genom 4 § artskyddsförordningen och EU:s fågeldirektiv.

Fladdermöss

I underlaget nämns inget om vindkraftparkens påverkan på fladdermöss. Fladdermöss kan direkt dödas av vindkraftverk och särskilt de skyggare fladdermusarterna kan även förlora delar av sin livsmiljö på grund av vindkraftparker. Det finns fladdermöss i Sverige på motsvarande breddgrader som den planerade vindkraftparken. Eftersom fladdermöss inte har något skäl att stanna vid gränsen så förväntas fladdermöss förekomma även i norra Finland. Eftersom det saknas information om var det finns fladdermuskolonier och om hur olika fladdermusarter rör sig genom landskapet i den aktuella delen av norra Fennoskandien går det inte att utesluta att vindkraftparken kan ha en betydande påverkan på fladdermuspopulationer som lever även på den svenska sidan om gränsen. Det gäller särskilt eftersom det planeras flera ytterligare vindkraftparker i närområdet vilket kan orsaka kumulativa effekter. Vindkraftparkens påverkan på fladdermöss bör utredas och beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Samtliga fladdermusarter är fridlysta både enligt svensk lagstiftning genom 4 a § artskyddsförordningen och enligt EU:s art- och

habitatdirektiv. Fridlysningsparagrafen för fladdermöss innebär ett delvis striktare skydd än den för fåglar.

Övrigt

Torneälven är ett skyddat Natura 2000-område. Själva vindkraftparken är så långt från älven att den sannolikt inte kommer att ha någon betydande påverkan på miljön i Natura 2000-området i sig. Men påverkan på Natura 2000-området kan behöva beaktas för åtgärder och verksamheter som uppkommer med anledning av vindkraftparken som exempelvis vägbyggen, upplag och avfallshantering.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf. enhetschef Marja Suikki med planhandläggare Annika Tornberg som föredragande. I handläggningen har Länsstyrelsens enhet för kulturmiljö har deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.